

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/1105
Toplantı Tarihi/Sayısı : 2.7.2024/48
Karar Numarası : 2024/547
Başvuran : M. K.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : İzmir 3 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres :

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın, hakkında hükmedilen cezanın infaz rejimine uygun şekilde günde 1 saat tek başına havalandırmaya çıkması gerekirken 15 mahpusla birlikte havalandırmaya çıktığı ve havalandırma bahçesinin yeterli genişlikte olmadığı iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran başvuru dilekçesinde özetle;

a. Yaklaşık 6 yıldır İzmir 3 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunduğunu, 31/3/2022 tarihinde mahkumiyet hükmünün onandığını ve 9/5/2022 tarihinde hakkında verilen ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının infazına başlandığını, ilgili mevzuat gereği tek kişilik odada bulundurulması ve günde 1 saat havalandırmaya çıkarılması gerektiğini, buna karşın İzmir ve çevre illerde imkân bulunmadığı için kendisiyle aynı suçtan yargılanarak ceza alan 15 mahpusla aynı odada tutulduğunu,

b. İlk başta İdare ve Gözlem Kurulu tarafından 2/6/2022 tarihinde alınmış olan karar ile havalandırma bahçesine çıkışlarının günde 2 saat ile sınırlandırıldığını, ardından İdare Gözlem Kurulunun 2022/... sayılı kararı ile havalandırma bahçesine çıkışlarının 3 saate çıkarıldığını, buna karşın ilgili mevzuat uyarınca kişi başı 1 saat bahçeye çıkmasına izin verilmesi gerektiğini, İdare Gözlem Kurulunun 2022/... sayılı kararının iptal edildiğini ancak buna rağmen toplam 3 saat havalandırma bahçesine çıkma uygulamasına devam edildiğini, bu uygulamanın havalandırma bahçesinde spor yapmalarını ve hareket etmelerini engellediğini, buldukları odanın kapasitesinin gün boyu açık kalması gerektiğini,

c. Havalandırma bahçesinin küçük olması sebebiyle bahçeden tam anlamıyla yararlanamadıklarını, spor faaliyetleri için bahçede yeterli alanın bulunmadığını, çamaşır yıkadığı zaman asacak yer bulma konusunda güçlük yaşadığını, buldukları odanın kapasitesinin 14 kişi olduğunu ve 15 mahpus için yeterli alana sahip olmadığını, bahçenin yaklaşık 31 metrekare olduğunu, bu hususlarda İnfaz Hakimliğine ve Ağır Ceza Mahkemesine itirazlarda bulunduğunu iddia etmektedir.

3. Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

a. Ceza infaz kurumlarında oda ve koğuş yerleştirme işlemlerinin 29/12/2004 tarihli ve 25685 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun’un “*Hükümlülerin Sınıflandırılması ve Cezaların İnfazı*” başlıklı beşinci bölümü ile 29/12/2020 tarihli ve 31349 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri ile Hükümlülerin Değerlendirilmesine Dair Yönetmelik hükümleri çerçevesinde suç grupları ve türleri, risk durumları, yaş, cinsiyet, hüküm alıp almadığı, kurum güvenliği gibi kriterlere göre kurum idare ve gözlem kurulu tarafından değerlendirilerek yapıldığı, bu kararlara karşı yargı yolunun açık olduğu,

b. Bu doğrultuda ceza infaz kurumunun fiziki yapısı gereğince mahpusların kaldıkları modüllerde bulunan ortak havalandırma alanının kullanıldığı, Avrupa Konseyi Bakanlar Kurulu Komitesinin üye devletlere Avrupa Cezaevi Kuralları Hakkında 2006/2 No.lu Tavsiye Kararının “*Yerleştirme ve Barınma*” başlıklı 18’inci maddesi de göz önünde bulundurularak ceza infaz kurumlarında işlem tesis edilmekte olduğu,

c. Başvuranın infazı yapılmakta olan suç türü nedeniyle tek kişilik odada kalması gerekmektedir Kurumda bulunan 18 adet tek kişilik odanın ihtiyacı gidermeye yeterli olmadığı, bu sebeple başvuranın ve aynı koğuşta bulunan diğer mahpusların mevcut durumlarına uygun bir ceza infaz kurumuna nakledilmelerinin planlandığı,

ç. Başvuran ve başvuran ile aynı dosyadan yargılanmış olan mahpuslarla ilgili verilen Kurum İdare ve Gözlem Kurulunun 2/6/2022 tarihli kararına karşı Karşıyaka 2. İnfaz Hâkimliğine şikayet başvurusunda bulunulduğu ve Karşıyaka 2. İnfaz Hakimliği’nin 13/6/2022 tarihli kararı ile İdare ve Gözlem Kurulu kararının onandığını, bu karara karşı ise Karşıyaka 1. Ağır Ceza Mahkemesine itiraz edildiği ve Karşıyaka 1. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından alınan 5/7/2022 tarihli ve 2022/... D.İş sayılı karar ile itirazın kabulüne, infaz hakimliğinin verdiği kararın iptaline ve mahpusların hukuki durumlarının tekrar değerlendirilmesine karar verildiği, bu kararın da 3/8/2022 tarihinde başvurana tebliğ edildiği,

d. Bu sürecin üzerine İdare ve Gözlem Kurulunun 21/7/2022 tarihli kararı ile başvuranın ve bulunduğu odadaki diğer mahpusların günde toplam 3 saat bahçeye çıkabilmelerine ilişkin karar verildiği, karara karşı başvuran tarafından İnfaz Hâkimliğine yapılan şikâyet başvurusuna Karşıyaka 1. İnfaz Hâkimliğinin 2/8/2022 tarihli kararı ile talebin reddedildiği, verilen kararın 4/8/2022 tarihinde başvurana tebliğ edildiği, başvuranın söz konusu karara karşı itiraz başvurusunda bulunmadığı,

e. Başvuranın, kapasite sebebiyle 9/10/2022 tarihinde bulunduğu ceza infaz kurumundan Elazığ 1 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakledildiği belirtilmiştir.

4. Muhatap İzmir 3 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan alınan yazılı görüşte özetle;

a. Kurumda 14 kişilik, 3 kişilik ve tek kişilik odaların mevcut olduğu ve 28/7/2022 tarihi itibari ile 1497 mahpusun barındırıldığı, normal kapasitenin 953 olduğu, oda mevcutlarının 24-25 kişi olacak şekilde dizayn edildiği, Kurum içi yoğun bir mahpus sirkülasyonunun bulunduğu, Kurumdaki tek kişilik oda sayısının 18 olduğu,

b. Ceza infaz kurumlarındaki aşırı kalabalıklaşmanın yanında mahpus profilinin çeşitliliğinin artması ve suç ve terör örgütü sayısındaki artış sebebiyle kapasite sıkıntılarının yaşanmakta olduğu,

c. Başvuranın ve bulunduğu koğuştaki diğer mahpusların mağduriyetine sebebiyet verilmemesi adına cezalarının kesinleşmesine müteakip derhal 23/5/2022 tarihli Kurum yazısı ile nakil talebinde bulunulduğu, bu yazıya ilişkin olarak Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün 30/5/2022 tarihli yazısı ile talebin uygun görülmediği,

ç. Başvuranlar ve bahsi geçen diğer mahpuslar hakkında ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına hükmedilmesi nedeniyle cezalarının infazının tek kişilik odalarda gerçekteştirilmesi gerekirken Kurumda yeterli sayıda tek kişilik odanın bulunmaması sebebiyle başvuran ve bahsi geçen mahpusların başka ceza infaz kurumlarına nakledilmelerinin gerektiği yönünde bir değerlendirme yapıldığı, bu doğrultuda tekrar nakil talebinde

bulunulduğu ileri sürülmüştür.

5. Muhatap Kurumun cevabi yazısı, başvurana iletilmiş ancak başvuran tarafından Kurumumuza yazılı görüş iletilmemiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

6. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" başlıklı 17'nci maddesinde yer alan düzenleme şöyledir:

"Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. Tıbbi zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbi deneylere tabi tutulamaz. Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz."

7. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendi şöyledir:

"Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek."

8. Mezkûr Kanun'un 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkraları uyarınca özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

9. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Karar türleri*" başlıklı 65'nci maddesi şöyledir;

"Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

11. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu kapsamda başvuranın, iddia ve talepleri konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

12. 5275 sayılı Kanun'un "*Hükümlülerin gözlem ve sınıflandırılması*" başlıklı 23'üncü maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(1) Hükümlülerin gözlem ve sınıflandırılması aşağıdaki esaslara göre yapılır: a) Hükümlülerin

kişisel özellikleri, bedensel, aklî ve sağlık durumları, suç işlemeden önceki yaşamları, sosyal çevre ve ilişkileri, sanat ve meslek faaliyetleri, ahlâkî eğilimleri, suça bakış açıları, hükümlülük süreleri ve suç türleri belirlenerek, durumlarına uygun infaz kurumlarına ayrılmaları ve bunlara göre saptanacak infaz ve iyileştirme rejimi; gözlem, inceleme ve değerlendirme yöntemiyle çalışan gözlem ve sınıflandırma merkezlerinde veya kapalı ceza infaz kurumlarının bu hizmete ayrılan bölümlerinde yapılır. Hükümlüler, işledikleri suç tiplerine, gösterdikleri eğilimlere, tutum ve davranışları nedeniyle sıkı gözetim ve denetim altında bulundurulmaları gerekip gerekmediğine göre yüksek güvenliğin ceza infaz kurumlarına veya normal güvenliğin ceza infaz kurumlarına veya açık ceza infaz kurumlarına gönderilirler.”

13. 17/6/2005 tarihli ve 25848 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri Yönetmeliği’nin “Gözlem ve sınıflandırma merkezlerinin görev ve yetkileri” başlıklı 6’ncı maddesi şöyledir:

“Gözlem ve sınıflandırma merkezi, ağırlaştırılmış müebbet hapis, müebbet hapis veya iki yıldan fazla süreli hapis cezasına mahkum olan hükümlülerin kişisel özellikleri, bedensel, aklî ve sağlık durumları, suç işlemeden önceki yaşamları, sosyal çevre ve ilişkileri, sanat ve meslek faaliyetleri, ahlâkî eğilimleri, suça bakış açıları, hükümlülük süreleri ve suç türleri belirlenerek, durumlarına uygun infaz kurumlarına ayrılmaları ve bunlara göre saptanacak infaz ve iyileştirme rejiminin uygulanmasını; işledikleri suç tiplerine, gösterdikleri eğilimlere, tutum ve davranışları nedeniyle sıkı gözetim ve denetim altında bulundurulmaları gerekip gerekmediğine göre yüksek güvenliğin ceza infaz kurumlarına veya normal güvenliğin ceza infaz kurumlarına veya açık ceza infaz kurumlarına gönderilmelerini sağlamakla görevli ve yetkilidir.

Gözlem ve sınıflandırma merkezlerinde, yargısal, sosyal, tıbbi, kriminolojik, psiko-teknik, psikiyatri ve ceza hukuku bakımından veya gerekli görülecek konularda her türlü inceleme yapılır.”

14. Avrupa İşkence ve İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesine (AİÖK) göre, aşırı kalabalıklaşma AİÖK’nin görev alanının doğrudan ilgilendiren bir konudur. Bir cezaevindeki bütün hizmetler ve faaliyetler, planlanandan daha çok kişinin olması durumunda olumsuz yönde etkilenecektir; söz konusu tesisteki genel yaşam kalitesi, belki de çok ciddi biçimde düşecektir. Ayrıca cezaevindeki veya cezaevinin bir bölümündeki aşırı kalabalıklaşma, fiziksel açıdan insanlık dışı veya aşağılayıcı düzeye gelebilir (AİÖK, 2. Genel Rapor, [CPT/Inf (92) 3], para. 46).

15. Tatminkâr bir faaliyet programı (çalışma, eğitim, spor, vs.), mahkumların iyiliği açısından çok önemlidir. Bu durum ister hüküm giymiş, ister mahkemeye çıkmayı bekleyen kişilerin bulunduğu bütün kurumlar için geçerlidir. AİÖK, birçok tutukevindeki faaliyetlerin çok kısıtlı olduğunu gözlemlemiştir. Özellikle mahkûmların sık sık değiştiği bu tür kurumlarda düzenli faaliyetlerin yapılması kolay bir mesele değildir (AİÖK, 2. Genel Rapor, [CPT/Inf (92) 3], para. 47).

16. Başvuran, ilgili mevzuata göre tabi olduğu infaz rejimi gereğince tek kişilik odada bulundurulması gerektiğini ve günde 1 saat havalandırmaya çıkarılması gerektiğini, buna karşın İzmir ve çevre illerde imkân bulunmadığı için kendisiyle aynı suçtan yargılanarak mahkumiyet hükmü almış 15 mahpusla aynı odada bulunmakta olduğunu, İdare ve Gözlem Kurulu tarafından 2/6/2022 tarihinde alınmış olan karar ile bahçeye çıkış haklarının önce günde 2 saat ile sınırlandırıldığını, daha sonra bu sürenin 3 saate çıkarıldığını ve bu durumun hak ihlali oluşturduğunu iddia etmektedir. Muhatap Kurum tarafından bu iddiaya ilişkin olarak başvuranın ve bahsi geçen diğer mahpusların tabi oldukları infaz rejimine uygun olan tek kişilik oda sayısının yetersiz olduğu, yoğun mahpus sirkülasyonundan ötürü zaman zaman kapasite aşımalarının söz konusu olduğu, bu çerçevede Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifleri Genel Müdürlüğüne 2 kez nakil talebinde bulunulduğu ve başvuranın 9/10/2022

tarihinde Elazığ 1 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakledildiği belirtilmiştir.

17. Başvuranın söz konusu iddiasının odak noktasında hakkında gerçekleştirilen yargılama neticesinde hükmedilen cezanın infaz rejiminin gereğinin yerine getirilmediği ve bunun neticesinde havalandırma bahçesinden yeteri kadar yararlandırılmadığı hususları yer almaktadır. Anayasa Mahkemesi'ne (AYM) göre bir muamelenin Anayasa'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" başlıklı 17'nci maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında olabilmesi için asgari bir ağırlık derecesine ulaşmış olması gerekir. Bu asgari eşik, göreceli olup her olayın somut koşulları dikkate alınarak değerlendirilmelidir. Bu kapsamda muamelenin süresi, bedensel ve ruhsal etkileri ile mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumu gibi faktörler önem taşır. Ayrıca muamelenin ardındaki saik ve amaç dikkate alınmalıdır (AYM, *Cezmi Demir ve Diğerleri*, B. No: 2013/293, 17/7/2014, para. 83). Bu çerçevede başvuranın, 15 mahpus ile birlikte aynı odada kalmasının ve günde toplamda 3 saat birlikte havalandırma bahçesine çıkarılmasının kötü muamele teşkil edip etmediği araştırılmalıdır.

18. Tutuklu ve hükümlülerin hak ve özgürlüklerine, bu kapsamda kişinin maddi ve manevi varlığının korunması ve geliştirilmesi hakkına yönelik olarak getirilen çoğu sınırlama esasen ceza infaz kurumunda tutulmanın doğasından kaynaklanan kısıtlamalar mahiyetindedir. Ceza infaz kurumunda tutulma durumu, tutulan kişiyi otomatik olarak bazı hak ve özgürlükleri kullanmaktan mahrum bırakır. Ceza infaz kurumunda tutulan bir kimsenin Anayasa'da yer alan hak ve özgürlüklerden her yönüyle yararlanması işin mahiyeti ve tutulmanın amacıyla bağdaşmaz. Dolayısıyla tutuklu ve hükümlülerin hak ve özgürlüklerine yönelik sınırlamaların meşru amacının bulunup bulunmadığı incelenirken ceza infaz kurumunda tutulmanın doğası da göz önünde bulundurulmalıdır. Bu bağlamda kamu makamlarının tutuklu ve hükümlülerin hak ve özgürlüklerinin sınırlandırılması hususunda diğer kişilere yönelik kısıtlamalara nazaran daha geniş bir takdir yetkisine sahip olduklarının kabulü gerekir. Tutuklu ve hükümlülerin hak ve özgürlüklerinin sınırlandırılmasında Anayasa'nın ilgili maddelerinde öngörülen sınırlama sebeplerine ek olarak ceza infaz kurumunun disiplini ve güvenliğinin sağlanmasının da bir sınırlama sebebi teşkil edebileceği sonucuna ulaşılmaktadır (AYM, *Rasul Kocatürk [GK]*, B. No: 2016/8080, 26/12/2019, para. 49).

19. Ceza infaz kurumlarında zaman zaman fiziki yetersizlikler nedeniyle mahpusların, haklarındaki cezaya uygun infaz rejimine tabi tutulmadıkları gözlemlenebilmektedir. Bu durumlarda mahpusların temel hak ve özgürlüklerinin sınırlandırılmasında ceza infaz kurumunun disiplini ve güvenliğinin sağlanmasının da bir sınırlama sebebi teşkil edebileceği değerlendirilmektedir. Somut olayda; başvuran, tabi olduğu infaz rejimi doğrultusunda tek kişilik odada kalması ve günde 1 saat tek başına havalandırmadan faydalandırılması gerektiğini iddia etmiştir. Muhatap Kurum ise fiziki yetersizlikler nedeniyle başvuranın 14 kapasiteli odada 15 mahpusla birlikte kaldığını belirtmiştir. Başvuran, belirli bir süre tabi olduğu infaz rejimine uygun olmayan bir biçimde 15 mahpus ile aynı odada bulundurulmuş olsa dahi odanın kapasitesi ile mevcudu göz önünde bulundurulduğunda söz konusu durumun kötü muamele oluşturacak düzeyde asgari eşik seviyesini aşmadığı ve dolayısıyla hak ihlaline varan bir uygulama bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

20. Başvuranın diğer iddiası, tek başına bahçede günde 1 saat havalandırmadan yararlandırılması gerekirken bulunduğu 15 mahpus ile günde 3 saat havalandırmaya çıkarıldığı şeklindedir. Başvuranın, tabi olduğu infaz rejimi uyarınca günde 1 saat havalandırmaya çıkarılması gerekmektedir. Mevcut fiziksel koşullardan dolayı 15 mahpusun birlikte kaldığı odada havalandırma önce günde 2 saate ardından da günde 3 saate çıkarılmıştır. Muhatap Kurum İdaresi tarafından havalandırma için bahçeye çıkış süresinin günde 3 saate çıkarılması ile başvuran açısından mevcut durumun iyileştirilmeye çalışıldığı, bu nedenle mevcut uygulamanın kötü muamele için aranan asgari eşiği aşmadığı değerlendirilmiştir. Bunun yanında başvuran ve aynı koşuğa birlikte kaldığı diğer mahpuslar için Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne nakil talebinde bulunulduğu ve 9/10/2022 tarihinde başvuranın Elazığ 1 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakledildiği

belirtmiştir. Muhatap Kurumun getirmiş olduğu uygulamalar ile başvuranın durumu birlikte değerlendirildiğinde, söz konusu iddia açısından hak ihlaline varan bir uygulama bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

21. 5275 sayılı Kanun'un "*Beden Eğitimi*" başlıklı 87'nci maddesinin ikinci fıkrası şöyledir:

"Açık havada çalışmayan veya kapalı ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlüye, hava koşulları elverdiği ölçüde, günde en az 1 saat açık havada gezinmek olanağı verilir. Bu süre içerisinde bireysel spor da yapılabilir."

22. 29/3/2020 tarihli ve 31083 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi İle Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'te de "*Beden Eğitimi ve Etkinliklere Katılma*" başlıklı 92'nci maddesinin ikinci fıkrası şöyledir:

"Açık havada çalışmayan veya kapalı kurumlarda bulunan hükümlüye, hava koşulları elverdiği ölçüde, günde en az 1 saat açık havada gezinmek olanağı verilir. Bu süre içerisinde bireysel spor da yapılabilir."

23. AİÖK'ye göre mahkumların (tercihen genel bir faaliyet programının bir parçası olarak) her gün açık havada en az bir saat egzersiz yapabilmesi şartı, temel bir önlem olarak genel kabul görmüştür. CPT, istisnasız bütün mahkumlara (ceza olarak hücre hapsinde olanlar dahil) her gün açık havada egzersiz yapma imkanı verilmesi gerektiğine dikkat çekmektedir. Açık havada egzersiz yapılacak yerlerin makul büyüklükte ve mümkün olduğunca kötü hava şartlarında koruma sağlayacak biçimde olması gerektiği barizdir (AİÖK, 2. Genel Rapor, [CPT/Inf (92) 3], para. 48).

24. Benzer yönde bir yaklaşım Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) tarafından da benimsenmiştir. AİHM, açık hava egzersizinden özel olarak bahseden AİÖK standartlarına atıfta bulunmakta ve hiçbir istisna olmaksızın herkese her gün açık havada ve tercihen daha geniş bir hücre dışı faaliyetler programının bir parçası olarak en az 1 saat egzersiz yapmasına izin verilmesinin, bir mahpusun refahının temel bir güvencesi olarak değerlendirmektedir. Dahası, açık hava egzersiz tesisleri makul bir şekilde geniş olmalı ve mümkün olduğunda, sert hava koşullarından korunma sağlamalıdır (AİHM, *Ananyev ve Diğerleri/Rusya*, B. Numarası:42525/07, 10/4/ 2012, para. 150).

25. Başvuranın diğer iddiası ise sportif ve sosyal faaliyetler için kullandıkları bahçenin alanının yetersiz olduğuna ilişkindir. Bu hususta AİÖK ve AİHM standartlarında havalandırma bahçelerinin genişliğinin makul düzeyde olması gerektiği belirtilmiştir. Başvuran bahçe alanının yaklaşık 31 metrekare olduğunu iddia etmiştir. Bu hususta söz konusu bahçeye günde 3 saat 15 mahpusun birlikte kullanmasının başvuran açısından kötü muamele teşkil edecek şekilde asgari eşik düzeyini aşmış ve aşmadığının değerlendirilmesi gerekmektedir. Başvuranın 9/10/2022 tarihinde Elazığ 1 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakledildiği göz önünde bulundurulduğunda bahsi geçen durumun geçici bir süreliğine yaşandığı anlaşılmaktadır. Başvuranın geçici bir süre zarfında koğuştaki diğer mahpuslarla birlikte bahçeyi kullandığı ve bahçeden yararlanma süresinin 3 saate çıkarıldığı hususları birlikte değerlendirildiğinde kötü muamele yasağının ihlal edilmesi için gereken asgari eşik aşılmadığı kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

2/7/2024 tarihinde, Saffet BALIN'ın karşı oyuyla OY ÇOKLUĞUYLA, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye

Ek: 2024/547 M. K. Kararı Saffet BALIN Karşı Oyu (1 Sayfa)

16.07.2024

KARŞI OY GEREKÇESİ

Karar Adı : M. K.
Karar Numarası : 2024/547

6701 sayılı Kanun'un 18'inci maddesinin birinci fıkrası "*Kurum, başvuruları ve resen yaptığı incelemeleri başvuru ve resen inceleme kararı tarihinden itibaren en geç üç ay içinde sonuçlandırır. Bu süre, Başkan tarafından bir defaya mahsus olmak üzere en fazla üç ay uzatılabilir.*" hükmünü haizdir. İlgili hüküm uyarınca başvuruların incelenmesi ve karara bağlanması için belirlenen sürenin azami olarak altı ay olduğu açıktır.

Somut başvuruda, yukarıda yer verilen normatif düzenlemedeki azami süreye uyulmadığı görülmektedir. Kurumumuzun insan kaynağı ile beraber değerlendirildiğinde mevcut durumdaki olağan dışı gecikmelerin makul görülebilmesi mümkün değildir. Kaldı ki aynı dönemde Kurumun insan kaynağının "tali" olarak değerlendirilebilecek faaliyetlere kanalize edildiği görülmektedir. Bu durum Kurumun insan kaynağının etkili ve verimli olarak kullanılmaması ve iş akış takiplerinin düzenli olarak yapılamamasının olağan sonucudur.

Mücbir sebepler hariç olmak üzere başvuruların öngörülen yasal sürede sunulmamasında sorumluluğu olan personel hakkında gerekli tahkikatın da yapılması gerektiği şerhiyle birlikte yukarıda sıralanan gerekçelerle sayın çoğunluğun görüşüne iştirak edilememiştir.

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>